

Посилання на статтю

Черкасов А.В. Теоретико-методологічні основи розробки проектів управління якістю життя населення / А.В. Черкасов // Управління проектами та Розвиток виробництва: Зб.наук.пр. - Луганськ: вид-во СНУ ім. В.Даля, 2011. - № 4 (40). - С. 50-53. - Режим доступу: <http://www.pmdp.org.ua/images/Journal/40/11cavygn.pdf>

УДК 254.362

А.В. Черкасов

ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ОСНОВИ РОЗРОБКИ ПРОЕКТІВ УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ ЖИТТЯ НАСЕЛЕННЯ

Наведено результати дослідження теоретико-методичних основ розробки проектів управління якістю життя населення. Визначено особливості цілепокладання, формулювання функцій та принципів управління якістю життя населення в сучасних умовах. Рис. 1, дж. 5.

Ключові слова: якість життя населення, проекти, функції, принципи.

А.В. Черкасов

ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧЕСКИЕ ОСНОВЫ РАЗРАБОТКИ ПРОЕКТОВ УПРАВЛЕНИЕ КАЧЕСТВОМ ЖИЗНИ НАСЕЛЕНИЯ

Приведены результаты исследования теоретико-методических основ разработки проектов управления качеством жизни населения. Определены особенности целеполагания, формулировки функций и принципов управления качеством жизни населения в современных условиях. Рис. 1, дж. 5.

Ключевые слова: качество жизни населения, проекты, функции, принципы

A.V. Cherkasov

THEORETICAL AND METHODOLOGICAL FUNDAMENTALS OF PROJECT MANAGEMENT QUALITY OF LIFE

The research results of the theoretical and methodological bases of the development project management quality of life. The features of goal-setting, formulation functions and principles of management of quality of life in the modern world. Figure. 1, j. 5.

Keywords: quality of life, projects, functions, principles.

Постановка проблеми. Визначення якості життя населення як ключового індикатора соціально-економічного розвитку країни вимагає розробки відповідних програмних засад, які можливо було б покласти в основу державного управління зазначеним об'єктом. Дієвість розроблених проектів обумовлюється коректно визначеними цілями, завданнями, функціями та принципами їх реалізації. Удосконалення існуючих теоретико-методичних основ розробки проектів управління якістю життя населення є важливою умовою вирішення питання підвищення ефективності управління соціально-економічним розвитком країни.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання розробки теоретичних та методичних основ управління якістю життя населення отримали розвиток в

працях П. Тархова [1], В. Узунова [2], В. Комаричиної [3], В. Томах [4], Р. Теслюка [5]. Авторами досліджено різні аспекти процесу розробки проектів соціально-економічного розвитку, зокрема в сфері управління якістю життя. Однак, недостатньо дослідженими лишаються питання формування комплексних теоретико-методичних основ розробки проектів управління якістю життя населення.

Метою статті є наведення результатів дослідження теоретико-методичних основ розробки проектів управління якістю життя населення.

Виклад основного матеріалу дослідження. Лібералізація економіки і усунення адміністративних обмежень створили умови для зростання економічної активності значної частини населення, розвитку ринку праці, збільшення масштабів вторинної зайнятості і самозайнятості. Почалися процеси перерозподілу робочої сили на користь високодохідних підприємств і організацій промисловості, сфери обслуговування, ринкової інфраструктури.

Почали розвиватися недержавні установи освіти, охорони здоров'я, інших соціально-культурних галузей. В населення з'явилася можливість реального вибору форм навчання, медичного обслуговування, відпочинку.

В той же час, розвиток економіки, пов'язаний із зниженням ефективності національного господарства і падінням виробництва, високою інфляцією на старті економічних реформ, зумовили істотне зниження якості життя значної частини населення, реальної заробітної плати і пенсій, зростання безробіття.

Рівень реальних грошових доходів населення в даний час приблизно на 40 % нижче, ніж в 1991 р. Виникла масова бідність, число громадян, що мають доходи нижче за прожитковий мінімум, складає близько чверті загальної чисельності населення. Посилилася диференціація доходів, різко означилася нелегальна і нетрудова основа майнового і соціального розшарування, ослабили стимул-реакції до творчої праці. Недостатні асигнування загострили проблему фінансування бюджетних установ освіти, охорони здоров'я, науки і культури.

У економічних умовах, що склалися, робилися заходи, спрямовані на пом'якшення негативних наслідків різкого падіння рівня життя і на часткову компенсацію втрат групам населення, що мають найбільшу потребу. Були створені механізми захисту доходів працівників бюджетної сфери, соціальної підтримки сімей з дітьми, ветеранів, інвалідів, громадян, що втратили роботу. В основному вдалося зберегти загальнодоступність освіти, охорони здоров'я і культурного обслуговування населення. В той же час, ця робота проводилася недостатньо ефективно.

Оскільки процес підвищення рівня якості життя – спільна справа, то до участі в ньому залучається широке коло людей. Можливо стверджувати: чим ширше коло учасників проекту, тим більше шансів на його успіх. По аналогії з технологією тотального управління якістю (TQM), на обласному і місцевому рівнях можливо і доцільно формування громадських об'єднань, що беруть участь в реалізації політики підвищення рівня якості життя.

В основу програми має бути покладена ідея розумного балансу інтересів. Неприпустимо покращувати становище одних груп людей за рахунок погіршення інших.

Соціально-економічні реформи призвели до радикальних змін в житті суспільства. Сучасна економічна ситуація диктує необхідність підготовки проекту, спрямованого на вирішення найбільш гострих проблем низької якості життя населення, виробленню нових механізмів реалізації сформульованої політики, що забезпечують раціональніше використання фінансових і матеріальних ресурсів.

Пропонується алгоритм побудови системи цілей управління якістю життя на регіональному рівні. Послідовність робіт з підготовки проекту включає наступні етапи (рис. 1):

1. Перехід від політики виживання до такого економічного розвитку, який спрямований на істотне підвищення добробуту населення.

2. Максимальне використання можливостей, що надаються законодавством про місцеве самоврядування, сприяючи розвитку середнього і малого бізнесу, підвищенню інвестиційної привабливості – як засобів збільшення сукупного потенціалу і необхідної умови розвитку.

3. Реформування структури і методів роботи виконавчих органів місцевого самоврядування, що забезпечує ліквідацію бюрократичних бар'єрів, оптимізацію бюджетного процесу.

В центрі проекту розвитку – конкретна людина, особистість. Сенс проекту – реальне вирішення проблем спільних для всіх і індивідуальних для кожної вікової і соціальної групи. Слід переорієнтувати політику місцевих органів влади на активізацію чинників, стимулюючих високоефективну і продуктивну працю, підвищення на цій основі особистої відповідальності громадян за своє матеріальне благополуччя.

Основними цілями даного проекту є:

- досягнення відчутного покращення матеріального становища і рівня якості життя людей;
- забезпечення ефективної зайнятості населення, підвищення якості і конкурентоспроможності робочої сили;
- гарантія конституційних прав громадян в області праці, соціального захисту населення, освіти, охорони здоров'я, культури, забезпечення житлом;
- орієнтація даної політики на сім'ю, забезпечення прав і соціальних гарантій, що надаються сім'ї, жінкам, дітям і молоді;
- нормалізація і покращення демографічної ситуації, зниження смертності населення, особливо дитячої і громадян працездатного віку;
- істотне покращення соціальної інфраструктури.

Рис. 1. Схема розробки програм управління якістю життя населення

Для досягнення цих цілей необхідно вирішити наступні завдання:

- відновити роль доходів від трудової діяльності як основного джерела грошових доходів населення і найважливішого стимулятора розвитку виробництва і підвищення трудової активності працівників;
- стимулювати використання доходів від трудової і підприємницької діяльності, доходів від власності для інвестування і кредитування соціально-значущих програм, спрямованих на формування базових умов життєдіяльності: покращення житлових умов, медичне обслуговування, здобуття освіти;
- створити повноцінні умови життєдіяльності сім'ї, жінок, молоді, покращити умови життєзабезпечення дітей;
- забезпечити стабільне фінансування галузей соціальної сфери, гарантувати всім громадянам доступність медичної допомоги, освіти, культури.

Висновки та пропозиції. У статті наведено результати дослідження теоретико-методичних основ розробки проектів управління якістю життя населення. Визначено особливості цілепокладання, формулювання функцій та принципів управління якістю життя населення в сучасних умовах.

ЛІТЕРАТУРА

1. Тархов П.В. Теоретические основы экономики качества жизни / П.В. Тархов // Вісник аграрної науки Причорномор'я Миколаївської державної аграрної академії. – 2001. – №3(12). – С.133-138

2. Узунов В.В. Державні цільові програми та особливості врахування в них соціальної напруги в країні / В.В. Узунов // Моделювання регіональної економіки: зб. наук. праць. – Івано-Франківськ: Плай, 2006. – № 1(7). – С. 135-144
3. Комаричина В.В. Принципи впровадження програм якості трудового життя / В.В. Комаричина // Економіка: проблеми теорії та практики: зб. наук. праць. – Дніпропетровськ: ДНУ, 2006. – Т. 2, випуск 212. – С. 347-356
4. Томах В.В. Розроблення цільової комплексної програми з підвищення якості трудового життя. / В.В. Томах // Економічні науки: зб. наук. праць. – Черкаси: ЧДТУ, 2008. – № 19. – С. 225-231.
5. Теслюк Р.Т. Вплив глобалізації на якість життя населення України / Р.Т. Теслюк // Проблеми та перспективи розвитку економіки і підприємництва та комп'ютерних технологій в Україні : зб. матеріалів міжвуз. наук.-техн. конф. наук.-педагог. працівників (Львів, 20–21 бер. 2007 р.) / Ін-т підприємництва та перспективних технологій при НУ "Львівська політехніка". – Львів: Ліга-Прес, 2007. – С. 27-28.

Рецензент статті
Д.е.н., доц. Родіонов О.В.

Стаття надійшла до редакції
17.10.2011 р.